

Preek van de week, gehouden op zondag 27 mei 2018 in de Agneskerk te Goutum,
door ds. Jaap Bakker, Feanwâlden

Schriftlezingen: Exodus 3, 1-15
Johannes 3, 1-16

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Het is vandaag zondag Trinitatis, zondag van de Drieëenheid, of zo u wilt: feest van de Drieëenheid – de kleur is dan ook wit vandaag (maar de kleur kan ook rood zijn en daarmee wordt uitgedrukt dat deze zondag heel duidelijk in het licht van Pinksteren staat). Hoe dan ook: er vindt een terugblik plaats. Dit alles was en is en zal zijn het werk van de Vader, van de Zoon en van de Heilige Geest. Zo hebben we Hem in dit alles leren kennen, in zijn schepping, verzoening en verlossing. Over de drieëenheid kun je eigenlijk alleen maar op verhoogde toon spreken, op de toon van het loflied. En het is waar: eerst is er de lofprijzing, dan is er de doordenking in de dogmatiek (de geloofsleer), maar het mag weer uitlopen op de lofprijzing, b.v. met psalm 8, vanouds de intochtspalm van deze zondag: O Here, onze Here, hoe heerlijk is uw Naam op de ganse aarde; of met Lied 705: Halleluja, halleluja, de Drie-een-ge in zijn troon! De drieëenheid is geen moeilijke opgave voor ons denken waar ieder christen al zuchtend doorheen moet kruipen, en het leerstuk (dogma) van de drieëenheid werd niet geformuleerd om het uitputtend te beschrijven, maar om niet geheel en al te moeten zwijgen, zoals de heilige kerkvader Augustinus heel treffend zei.

We mogen Hem in de diepte van die rijkdom kennen. Onze God is geen verre ster, en geloven is niet het hardnekkig kijken door een sterkte telescoop of we ook iets mochten ontdekken... Hij is ons nabij als de Vader, in wiens hand ons leven is; Hij is ons nabij als de Zoon die ons leven deelde en kwam verzoenen; Hij is ons nabij al de Geest zonder welke ons leven uiteenvalt en we geen werkelijke vreugde zouden kennen.

Vandaar ook ná Pinksteren. Van deze God ontvangen wij alles: het leven en de vrede en de vernieuwing. De Geest heeft ook iets van het laatste van wat God nu doet.

We tellen de zondagen nu vanaf Pinksteren, vandaag de eerste zondag na Pinksteren, volgende week de tweede zondag na Pinksteren, enz. enz. tot de laatste zondag na Pinksteren en dan is het weer Advent – en Advent betekent: komst des Heren, de Heer komt.

Na de Geest mogen we ook werkelijk God zelf, de Heer zelf verwachten.

Daarom kan van alles wat wij doen en geloven en belijden gezegd worden: totdat Hij komt. Wij komen bijeen als Zijn gemeente, wij luisteren naar de Schriften, wij zingen de lof des Heren, wij zeggen de gebeden, en straks gaan wij gezegend en wel weer van hier om zelf ook tot een zegen te zijn... en van dat alles kan en mag gezegd worden: totdat Hij komt.

Voor vandaag twee Schriftlezingen die ik allebei in het geding wil betrekken.

In Exodus 3 verschijnt God (laat God zich zien) aan Mozes in een brandende braamstruik. Mozes wil dit wonderlijke verschijnsel gaan bezien, maar wordt dan door God tegengehouden: Mozes, Mozes! Dan moeten de schoenen van de voeten als teken van eerbied, van ontzag, van vreze des Heren. God noemt zich dan met de namen van mensen: Ik ben de God van Abraham, Izaäk en Jacob – met hen ben ik begonnen, en met jou, Mozes, wil ik verder gaan, want Ik gedenk mijn verbond. God noemt zich met de namen van mensen: m.a.w. Hij is een God van mensen en Hij wil niet zonder ons mensen God zijn.

Maar Mozes en wij moeten niet menen dat wij zomaar weten wie God is. Als Mozes blijft aandringen: Hoe is uw Naam: dan krijgt hij te horen “Ik ben die Ik ben” “Ik ben die er zijn zal” “Ik zal er zijn”, of yn de nije fryske bibeloersetting “Ik bin dy' t Ik wêze sil”.

M.a.w.: Ik ben erbij, Ik zal er zijn, op mijn tijd en op mijn wijze, maar dan moet jij, Mozes, wel op weg durven gaan, want alleen dan zul je iets van het geheim van mijn Naam gaan begrijpen.

Geloven is niet: het hebben van een aantal meningen en leerstellingen, maar geloven is: het gaan van een weg, in goed vertrouwen, op hoop van zegen...

We kunnen God niet narekenen, we kunnen Hem wel navolgen, luisterend naar zijn woord, naar zijn belofte, naar zijn gebod.

In Johannes 3, horen we hoe Nicodemus, een farizeeër, een vooraanstaand man onder de joden, midden in de nacht bij Jezus komt om met Hem van gedachten te wisselen.

In Johannes 4, hoen we hoe Jezus een gesprek heeft met een samaritaanse vrouw, bij een bron, midden op de dag, en die samaritaanse is eigenlijk een buitenstaander.

Mag ik er dit in horen: het evangelie is voor jood en voor heiden, voor Israël en de volkeren, en dit evangelie wil je aanspreken en bemoedigen, al is het midden in de nacht, al is het midden op de dag.

Het geprek met Nicodemus is bepaald geen gemakkelijk gesprek en je vraagt je af wat Nicodemus er van begrepen heeft, en dat kunnen we trouwens ook van onszelf afvragen...

Hoe dan ook: Jezus geeft hier een prachtig beeld, n.l. opnieuw geboren worden. Je denkt aan dat bekende gezang:

De Heer heeft mij gezien en onverwacht
ben ik opnieuw geboren en getogen.
Hij heeft mijn licht ontstoken in de nacht,
gaf mij een levend hart en nieuwe ogen.
Zo komt Hij steeds met stille overmacht
en zo neemt Hij voor lief mijn onvermogen. Gezang 487: 1, liedboek 1973.

Dat is het, maar wij hebben er allerlei theorieën van gemaakt. Wat Jezus als beeld gebruikt, werd een dogmatisch begrip. Wedergeboorte als een lange en o zo moeilijke weg. Maar Jezus laat zien waar het om gaat: opnieuw gaan leven, opnieuw gaan kijken. Door te worden als een kind: open en ontvankelijk, en bereid zijn je te verwonderen. “Alzo lief heeft God de wereld gehad...” Jezus spreekt van Gods liefde voor de wereld: zo ruim mogelijk. De meest centrale tekst van het evangelie is tegelijk de meest wijde tekst: alle andere teksten kunnen erin, want de hele schepping komt erin ter sprake. Als Gods liefde de wereld omvat, dan doet het geloof dat ook. Als God zich geeft aan alle mensen, dan doet de gelovige dat ook. Tenslotte zingen wij dan:

Van Hem, de ene Heer,
gaf het verleden blijk,
het heden zingt zijn eer,
de toekomst is zijn rijk. Lied 704: 3 liedboek 2013.

In dat vertrouwen mogen wij leven en werken, telkens weer, totdat Hij komt om alles te voltooien in Zijn Naam:

in de Naam van de Vader, en van de Zoon, en van de Heilige Geest.
Amen.

